

Undersøkelse 2016

Utarbeidet av Hedmark Revisjon IKS
på oppdrag fra kontrollutvalget i Kongsvinger
kommune

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) i Kongsvinger kommune - undersøkelse

Rapport – Den 06.12. 2016

1 Innledning

Kontrollutvalget i Kongsvinger kommune bestilte den 30. august 2016, sak nr. 38 en undersøkelse av kommunens BPA-ordning (brukerstyrt personlig assistanse). Det ble foreslått følgende problemstillinger for denne undersøkelsen:

- A. I hvilket omfang brukes BPA i Kongsvinger kommune, sammenliknet med andre kommuner?
- B. Hvilke faktorer påvirker kommunens bruk av BPA, og hvilke konsekvenser medfører ordningen for kommunens økonomi og øvrige omsorgstilbud
- C. Hvilke vurderinger ligger til grunn for tildeling av BPA, og eventuelt hvem som velges som omsorgsperson?
- D. Hvordan fungerer kommunens oppfølgingsansvar?
- E. Hvis den personen som får omsorgstjenesten flytter, hvilke rutiner er etablert rundt dette?
- F. I hvilken grad søker kommunen fylkesmannen om opplæringstilskudd til BPA?

Det ble fastsatt en ramme på 100 timer, og rapporten skulle legges frem kontrollutvalget 08.12.2016.

2 Metode

Datamaterialet til denne undersøkelsen er hentet inn ved bruk av følgende metoder.

Intervju: Revisjonen gjennomførte et intervju med saksbehandler i Service og forvaltning, teamleder ved Roverud omsorgsenhet og enhetsleder ved Roverud omsorgsenhet. Referatet fra dette møtet ble sendt til respondentene for fakta sjekk. Disse svarte med å sende revisjonen et notat som punktvis svarte på kontrollutvalgets problemstillinger. For å supplere disse dataene har vi gjennomført et telefonintervju med enhetsleder ved Roverud omsorgsenhet.

Statistikk: For å sammenlikne Kongsvinger kommunes bruk av BPA med andre kommuner, har vi hentet inn statistikk over tildelinger for et utvalg kommuner. Vi har hentet inn statistikk fra 3 kommuner i KOSTRA-gruppe 7 som hadde disse dataene tilgjengelig i sine års rapporter. Statistikk fra de øvrige kommunene er publisert av SSB. Tallet på tildelinger for Kongsvinger kommune ble hentet inn under intervju. Kostnadsstatistikk for ressurskrevende brukere ble tilsendt revisjonen fra enhetsleder ved Roverud omsorgsenhet. Disse er brukt for å svare på konsekvenser på kommunens økonomi.

Dokumentanalyse: Som svar på fakta sjekk av intervjunotatene ble revisjonen tilsendt et notat som punktvis omhandlet kontrollutvalgets problemstillinger. Dette dokumentet er benyttet i arbeidet med denne undersøkelsen. Dokumenter som ble tilsendt revisjonen fra kommunen omfatter: samarbeidsavtale for brukerstyrt personlig assistentordning, tjenestebeskrivelse for brukerstyrt personlig assistanse, prosedyrebeskrivelse for BPA, årsmelding for Kongsvinger kommune 2015. Beregningstabell for timepris ressurskrevende brukere er benyttet for å få oversikt over kostnader knyttet til enkeltbrukere. I tillegg til kommunens interne dokumenter, har revisjonen også hentet informasjon fra Det kongelige helse- og omsorgsdepartementets rundskriv Nr. 1-9/2015 om rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse. Helsedirektoratets informasjonsskriv, rundskriv IS-4/2016, og deres søknadskjema er også brukt i denne undersøkelsen. Direktoratets opplæringshåndbok for brukerstyrt personlig assistanse har vært et nyttig supplement for å sette oss inn i ordningen.

3 Undersøkelse vedrørende brukerstyrt personlig assistent (BPA)

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ organisering av praktisk og personlig hjelp for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. Tjenestemottakeren skal ha rollen som arbeidsleder og assistansen skal være brukerstyrt. Ordningen ble rettighetsfestet fra 1. januar 2015¹. Brukere under 67 år, og som har behov for mer enn 25-32 timer pr. uke til praktisk og personlig assistanse, støttekontakt og avlastning, kan selv bestemme at tjenesten skal organiseres som BPA². I denne rapporten har Hedmark Revisjon undersøkt 6 ulike problemstillinger vedrørende brukerstyrt personlig assistanse i Kongsvinger kommune.

Problemstilling A: «I hvilket omfang brukes BPA i Kongsvinger kommune, sammenliknet med andre kommuner».

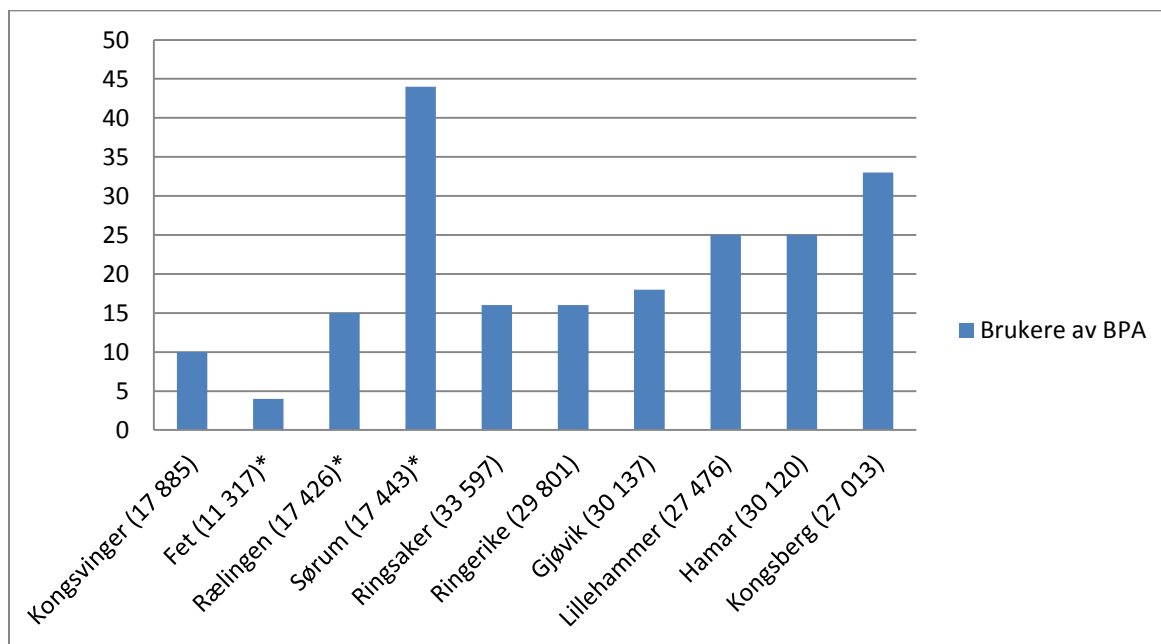
Problemstilling A lyder «**I hvilket omfang brukes BPA i Kongsvinger kommune, sammenliknet med andre kommuner**». Her sammenligner vi Kongsvinger kommunes brukeromfang med et utvalg andre kommuner.

Kongsvinger kommune har pr. 3.11.2016 fattet vedtak på BPA til 10 brukere. 9 brukere har etablert BPA ordning som helse og omsorgstjeneste og 1 bruker er i ferd med å etablere en ordning. Siden rettighetsfestingen av BPA ordningen ble vedtatt, har omfanget av BPA økt i Kongsvinger kommune.

SSB har publisert statistikk over mottakere av brukerstyrt personlig assistanse for de største kommunene i Norge, vi har gjort et utvalg av disse som sammenlikningsgrunnlag. Videre har revisjonen hentet inn statistikk over bruk av BPA fra et utvalg kommuner i KOSTRA-gruppe 7 (markert med *). Kommunens innbyggertall er skrevet i parentes for å se mottakere av BPA i forhold til kommunenes innbyggertall. Det er imidlertid ikke alle kommuner som publiserer disse dataene i sine års rapporter, sammenlikningen baserer seg dermed på et utvalg kommuner som har disse data tilgjengelig i sine årsrapporter. Vi ser at Kongsvinger har et større antall mottakere enn Fet kommune, men sistnevnte har også færre innbyggere. Rælingen med sine 15 mottakere har noen flere, Sørumsund har i dette utvalget flest brukere, med 44 mottakere av brukerstyrt personlig assistanse. I og med at kommunene i KOSTRA-gruppe 7 er tilnærmet like store hva innbyggertall angår, ser det ikke ut som om det er et høyt antall mottakere av BPA-tjenester i Kongsvinger kommune. Informasjon om kommunene ut over dette er hentet fra SSBs oversikt over brukere i de største kommunene i Norge.

¹ Det kongelige helse- og omsorgsdepartement: Rundskriv Nr. I-9/2015. Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

² Kongsvinger kommune: Årsmelding 2015.

Figur 1: Mottakere av brukerstyrt personlig assistanse i et utvalg kommuner.

Problemstilling B: «Hvilke faktorer påvirker kommunens bruk av BPA, og hvilke konsekvenser får ordningen for kommunens økonomi, og øvrige omsorgstilbud?»

Den 1. januar 2015 trådte § 2-1 d i pasient- og brukerrettighetsloven om rett til brukerstyrt personlig assistanse i kraft. I helse og omsorgsdepartementets rundskriv I-9/2015 legges det stor vekt på at bruker, eller en som står bruker nær, skal kunne administrere arbeidslederrollen. Bruker som tildeles BPA har et stort behov for helse og omsorgstjenester, og dette er ressurskrevende både fra et kompetansemessig, og økonomisk perspektiv. Helse og omsorgsdepartementet skriver at intensjonen med brukerstyrt personlig assistanse er å bidra til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand³. Det heter videre at personer under 67 år, med langvarig og stort behov for personlig assistanse har rett til å få slike tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Med langvarig behov menes behov ut over 2 år, og med stort behov menes et tjenestebehov på minst 32 timer per uke. Brukere med tjenestebehov på minst 25 timer per uke har likevel rett til å få tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse, med mindre kommunen kan dokumentere at slik organisering vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen.

Assistenter ansettes fast i kommunen, en økning i brukere av BPA medfører en økning av antall årsverk i kommunen. Ut over mottakere av brukerstyrt personlig assistanse, er det også 3 mottakere av personlig assistanse i kommunen. Når alle disse 13 ordningene med BPA/PA er satt i drift, vil dette medføre 28 årsverk til sammen. Kommunen søker statlig refusjon av lønnsutgifter iht. reglement og rundskriv.

³ Det kongelige helse og omsorgsdepartement (2015): Rundskriv I-9/2015 Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse.

Enhetsleder og teamledere henvendte seg til pasient- og brukerrettighetslovens § 2-1, og helse og omsorgsdepartementets rundskriv I-9/2015 for å avgjøre hvem som var kvalifisert for bruk av tjenester. Intervjuer viste at administrasjonen⁴ tildelte BPA tjenester etter dette lovverket.

I helse- og omsorgsdepartementets rundskriv Nr. I-9/2015 heter det: «Det fremgår av forarbeidene til rettighetsbestemmelsen av den ikke bør føre til en fordeling av kommunens ressurser som går på bekostning av brukere som faller utenfor rettigheten». BPA tjenesten er ressurskrevende i og med at kommunen må betale lønn til assistenter, samt kurse både assistenter og brukere i denne tjenesten.

I 2015 har det vært fokus på inntekspotensialet som ligger i ordningen refusjon for ressurskrevende brukere. Dette er tjenester som i de siste årene har økt betydelig i omfang, og behovet for fagkompetanse innenfor tjenestene har ført til at den beregnede timeprisen, herunder også administrasjonskostnader, som ligger til grunn for refusjonen har økt. Kongsvinger kommune søker årlig refusjon for lønnskostnader til assistenter som kommer inn under ordningen særlig ressurskrevende tjenester. Innslagspunktet for å kreve refusjon i 2015 var 1 080 000. Disse refusjonene har gitt kommunen en økning i driftsinntektene på 17,7 millioner kroner⁵. For kommunens totale driftsinntekter har dette ført til at kategoriene «andre statlige overføringer» og «overføringer med krav til motytelse» har begge økt sin andel av kommunens totale inntekter med 1 %.

Konsekvenser for kommunens økonomi

Kongsvinger kommune har totalt 10 mottakere av brukerstyrt personlig assistanse. Disse inngår i kommunens regnskap for ressurskrevende brukere. Budsjettet for 2016 er lavere enn regnskap for 2014 og 2015 fordi brukerne har omfattende tjenester som gir økt refusjon fra staten. Mesteparten av kostnadene er lønnsutgifter med sosiale utgifter.

År	2014	2015	Budsjett 2016 ⁶
Kostnad	9 559 000	9 738 000	9 301 000

Figur 2: Netto kostnad for ressurskrevende brukere.

Problemstilling C: «Hvilke vurderinger ligger til grunn for tildeling av BPA og eventuelt hvem som velges som omsorgsperson?»

En forutsetning for rett til BPA er at brukeren har rett til nødvendig helse- og omsorgstjenester fra kommunen, jf. pasient og brukerrettighetsloven § 2-1 a andre ledd. Begrepet «nødvendige helse- og omsorgstjenester» er å forstå som nødvendig hjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell helse- og sosialfaglig vurdering av behov⁷. I Kongsvinger kommunes vedtak framgår det at BPA er en alternativ organisering av praktisk bistand og personlig hjelp for personer med omfattende og langvarige omsorgsbehov både i og utenfor hjemmet. Videre har kommunen i

⁴ Under oppstartsmøtet 3.11.2016 gjennomførte Hedmark Revisjon et intervju med enhetsleder og teamleder ved Roverud omsorgsenhet, samt teamleder for forvaltningsenhet. Disse omtales som administrasjonen i denne rapporten, da det er disse som har det administrative ansvaret for BPA-ordningen i Kongsvinger kommune.

⁵ Kongsvinger kommune: Årsmelding 2015 (s. 61).

⁶ Regnskapet pr 18.11.2016 viser 12 629 000, men det vil bli justeringer i dette tallet ved årsslutt ved avregninger av refusjoner.

⁷ Det kongelige helse- og omsorgsdepartement: Rundskriv Nr. I-9/2015. Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) (s.2).

tjenestebeskrivelsen for brukerstyrt personlig assistanse nedfelt kriterier for mottak av brukerstyrt personlig assistanse, disse er som følger:

- Personen må være under 67 år
- Personen må ha et langvarig og stort behov for personlig assistanse etter Helse og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd, bokstav b «Kommunen skal tilby personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt.»
- Langvarig behov menes her behov ut over 2 år
- Stort behov menes her på minst 32 timer per uke. Personer med tjenestebehov på minst 25 timer pr uke har likevel rett til å få tjenester organisert som BPA med mindre kommunen kan dokumentere at slik organisering vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen.
- For personer med foreldreansvar for hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne iht. helse og omsorgstjenestelovens § 3-2 første ledd 6, bokstav d avlastningstiltak
- Rettigheten omfatter ikke tjenester som krever flere enn en tjenesteyter med mindre brukeren kontinuerlig har behov for slike tjenester

Service og forvaltningsenheten fatter vedtak om tildeling for alle helse- og omsorgstjenester i Kongsvinger kommune. Når de mottar søknad om BPA, vurderer 2 saksbehandlere brukers behov for helse og omsorgstjenester, herunder brukers funksjonsnivå, om brukeren fyller kriteriene iht. lovverket, evnen til å være arbeidsleder, eller om det er andre personer som står bruker nær som kan/bør utøve arbeidslederrollen. At mottakeren er i stand til å være arbeidsleder er et viktig moment. Denne må kunne gjennomføre opplæring som kreves for å være arbeidsleder. Kurs tilbys gjennom RO (Ressurssenter for omstilling i kommunene) eller gjennom e-læring.

Saksbehandlere gjennomfører en tverrfaglig kartlegging gjennom møter og samtaler med bruker, samt innhenting av opplysninger fra andre tjenesteytere, herunder en tverrfaglig kartlegging. Denne legges til grunn for saksbehandlingen med påfølgende vedtak. Når kommunen beregner antall timer assistanse som skal gis, skal det tas utgangspunkt i hvor mye tid som brukes for å dekke de oppgavene tjenestemottakeren behøver. Siden brukeren er arbeidsleder, kan denne disponere dette timetallet relativt fritt for å dekke sitt hjelpebehov.

Roverud omsorgsenhet har arbeidsgiveransvaret for alle BPA og PA (personlig assistanse) ordninger i Kongsvinger kommune. Når vedtaket er fattet, har omsorgsenheten ansvaret for å sette i gang BPA ordningen i samarbeid med bruker. Det inngås en samarbeidsavtale mellom arbeidsleder og Kongsvinger kommune hvor ansvarsfordelingen mellom partene formaliseres. I samarbeid med bruker, eller arbeidsleder utarbeides en bemanningsplan som viser timefordeling pr. døgn og antall assistenter det er behov for. Stillingsannonser på utlyste assistentstillinger utarbeides i samarbeid med arbeidsleder. Kommunen administrerer utlysning av stillinger og saksbehandler søknadene og ansettelse. Arbeidsleder velger ut søkere til stillingsintervjuer, før enhetsleder og teamleder ved Roverud, gjennomfører intervjuene sammen med bruker. Arbeidsgiver/kommunen har en rådgivende funksjon, og bruker prioriterer søkere til stillingen. Tillitsvalgte orienteres så om innstillingen og ansettelsene. Enhetsleder innhenter referanser og har en dialog med arbeidsleder i etterkant. Assistentene som til slutt ansettes, tilsettes fast i Kongsvinger kommune i henhold til kommunens lønns og arbeidsvilkår.

Tjenester tilbys skriftlig og samlet i enkeltvedtak, med informasjon om klagerett.

Etter siste vedtak om tildeling av BPA har kommunen til sammen 29 årsverk med assistenter i ordningen. Administrasjonen ønsker at så mange assistenter som mulig jobber i 100 % stillinger. I tillegg opererer kommunen med 12,5 timers vakter i helgene. Dette for å gi mer kontinuitet i tilbudet, slik at brukerne slipper å forholde seg til mange assistenter.

Kongsvinger kommunes årsrapport for 2015 dedikerer et avsnitt til lovfestingen av BPA-ordningen, og hovedbestemmelsene i lovparagrafen. I tillegg ser kommunen at det har vært en økning i tildeling av timer til BPA og assistentordninger i hjemmet, både med hensyn til etablering av nye ordninger og økt timetall i eksisterende ordninger. Som følge av økningen er ordningen styrket i budsjettet for 2016.

Antallet timer assistanse fastsettes i vedtaket. I Kongsvinger finnes det brukere som mottar assistanse fra 29,5 timer, og opp til 140 timer pr. uke, da det er enkelte brukere som trenger så og si kontinuerlig assistanse. Brukerne kan benytte timene som de selv ønsker, og spare opp timer dersom de skulle trenge dette senere. Den 1.1 hvert år nullstilles imidlertid timene. Dersom kommunen anslår for lav, eller høy timebruk, må vedtaket revideres.

Omsorgsperson

Rettighetsbestemmelsene i BPA-ordningen omfatter også avlastningstiltak for personer med foreldreansvar for hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne⁸. Kommunen bistår med tilrettelegging av bolig for barn. Foreldre kan også være brukerstyrere, verger og talerør for barnet. Når mottakeren passerer 18 år kan foreldrene fortsatt ha denne rollen. Kommunen går opp retningslinjer for rollefordeling i de tilfeller hvor foreldre eller pårørende er verger. Personer med omsorgsbehov kan tas hånd om av familie, og tyngende omsorgsarbeid lønnes med omsorgslønn. Omsorgslønn vurderes ut i fra en helhet og ikke omsorgsbehovet time for time. BPA kan unntaksvis innvilges sammen med omsorgslønn.

Klagerett

I følge pasient og brukerrettighetsloven § 7-2 kan brukere klage på enkeltvedtak. Disse bestemmelsene er formalisert i Kongsvinger kommunes prosedyrer for saksbehandling for helse- og omsorgstjenester. Kongsvinger kommune opplyser også om dette i tjenestebeskrivelsen om brukerstyrt personlig assistanse, hvor lesere opplyses om at brukeren kan klage på vedtak til fylkesmannen i Hedmark innen en frist på tre uker etter mottatt vedtak. Tjenestebeskrivelsen gir også råd om hva klagen bør inneholde. Under intervju bekreftet respondentene at det samlede enkeltvedtaket inneholdt informasjon om klagerett.

Problemstilling D: «Hvordan fungerer kommunens oppfølgingsansvar?»

Vedtaket om tildeling evalueres etter et halvt år. Ordningene er forskjellige, siden brukernes behov er ulike, og tilbudet endres etter hvert når kommunen får mer klarhet i det faktiske behovet. Vedtakene blir fortløpende evaluert ut i fra tilbakemeldinger som saksbehandler får av arbeidsleder,

⁸ Det kongelige helse- og omsorgsdepartement: Rundskriv Nr. I-9/2015. Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) (s.3).

arbeidsgiver, herunder teamleder og enhetsleder ved Roverud omsorgsenhet. Teamleder gjennomfører oppfølging av arbeidslederne.

De involverte gruppene og brukeren møtes eventuelt i ansvarsgruppemøter. Disse møtene gjennomføres ved behov i brukerens hjem. Dette for å koordinere ansvarsområder for de involverte ved tjenester som skal dekke sammensatte behov. Ikke alle med vedtak om BPA har individuell plan og en ansvarsgruppe rundt seg.

Helsedirektoratets opplæringshåndbok⁹ om brukerstyrt personlig assistanse er en ressurs som også benyttes i dette arbeidet. Revisjonen ble ellers informert om at det manglet administrative ressurser til å følge opp ordningen, dette behovet ble anslått til en 50 % stilling.

Problemstilling E: «Hvis den personen som får omsorgstjenesten flytter, hvilke rutiner er etablert rundt dette?»

Revisjonen ble informert om at det ikke hadde forekommet til- eller fraflytting i Kongsvinger kommune av brukere med behov for BPA. Ved flytting innad i kommunen får dette ingen konsekvenser hverken for bruker eller assistenter, utenom at assistentene kan få kortere eller lengre arbeidsvei.

Dersom brukeren flytter ut av kommunen, vil denne få tildelt helse og omsorgstjenester på bakgrunn av saksbehandling i kommunen vedkommende har flyttet til. Saksbehandler i kommunen bruker flyttet fra, kan utlevere opplysninger på bakgrunn av samtykke fra brukeren selv. Om noen hadde flyttet til kommunen hadde administrasjonen innhentet nødvendig informasjon om denne. Kommunen vet hva de skal gjøre ved flytteprosesser, men det finnes ingen skriftlige rutiner/dokumentasjon på dette.

Problemstilling F: «I hvilken grad søker kommunen fylkesmannen om opplæringstilskudd til BPA?»

Problemstilling F lyder: «I hvilken grad søker kommunen fylkesmannen om opplæringstilskudd til BPA?» Her har vi hentet inn dokumentasjon angående søknader til opplæringstilskudd fra og med 2014 frem til dags dato (9.11.2016).

I 2014 søkte Kongsvinger kommune opplæringstilskudd fra Helsedirektoratet verdt kroner 60 000. Fra 2015 er tilskudd til opplæringstiltak i BPA innarbeidet i Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd, en tilskuddsordning som forvaltes av fylkesmennene, basert på regelverk utarbeidet av helsedirektoratet¹⁰. I 2015 søkte kommunen Fylkesmannen om opplæringstilskudd til BPA på kroner 200 000. Dette er i tråd med helsedirektoratets satser på 30 000 for arbeidsledere, og 10 000 for assistenter, siden Kongsvinger kommune rapporterte at de har 2 nye brukere og 14 assistenter som har behov for kompetanseheving i 2015. For 2016 fikk kommunen innvilget 160 000 i opplæringstilskudd. Disse pengene gikk til nye brukere, saksbehandlere og assistenter.

⁹ Helsedirektoratet (2015): Opplæringshåndbok brukerstyrt personlig assistanse.

¹⁰ Skjæran (2015): Tilskudd til BPA-opplæring.

4 Konklusjon/oppsummering

Ut fra drøftingen over kan vi konkludere/oppsummere følgende for de ulike problemstillingene:

- Når det gjelder hvilket omfang BPA benyttes i Kongsvinger kommune, sammenliknet med andre kommuner, så har kommunen et forholdsvis lavt antall brukere av denne tjenesten.
- Det er antall brukere med rett til BPA som påvirker omfanget. Det er personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse som har rett til BPA. Netto kostnad for ressurskrevende brukere har vært relativt stabil fra 9 559 000 i 2014, til 9 738 000 i 2015.
- Det er service- og forvaltningsenheten som fatter enkeltvedtak om tildeling. Det er 2 saksbehandlere som vurderer brukerens behov for helse og omsorgstjenester, herunder brukerens funksjonsnivå, om brukeren fyller kriteriene iht. lovverket og evnen til å være arbeidsleder. Utlysning av stillinger og ansettelse av assistenter gjøres i samarbeid mellom kommunen og arbeidsleder (bruker). Det er arbeidsleder som prioriterer søkere til stillingen, og assistentene ansettes i kommunen.
- Vedtak om tildeling evalueres regelmessig etter et halvt år. Vedtakene evalueres også fortløpende ut fra tilbakemeldinger fra arbeidsleder, og eventuelt i ansvarsgruppemøter. Revisor har fått tilbakemelding på at man har noe snaut med administrative ressurser for å følge opp ordningen
- Forhold som kommunen tar hensyn til ved en eventuell flytting gjelder opplysninger rundt brukeren. Det må innhentes samtykke fra bruker før opplysninger videreformidles. Det vil være ny bostedskommune som fatter vedtak om hva slags tilbud den enkelte skal få. Kommunen vet hva de skal gjøre ved flytteprosesser. Rutinene for taushetsplikt vil være viktige, og enheten ser ikke behov for eventuelle skriftlige rutiner utover dette.
- Kommunen søker fylkesmannen om opplæringstilskudd til BPA.

Kongsvinger, den 2. desember 2016:

Jo Erik Skjeggestad
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Kristoffer Myklebust Svendsen
Utøvende forvaltningsrevisor

5 Referanser

Helsedirektoratet (2015): *Opplæringshåndbok brukerstyrt personlig assistanse*. Hentet fra: <https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/oppleringshandbok-brukerstyrt-personlig-assistanse-bpa>

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement (2015): *Rundskriv I-9/2015. Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse (BPA)*.

Kongsvinger kommune (2015) *Brukerstyrt personlig assistanse, tjenestebeskrivelse*. Tilgjengelig fra: <http://www.kongsvinger.kommune.no/no/Temaord/Helse/Tjenestebeskrivelser/Brukerstyrt-personlig-assistanse---Tjenestebeskrivelse/> (Hentet: 15. 08.2016)

Kongsvinger kommune (2015) *Årsrapport*.

Skjæran (2015) *Tilskudd til BPA-opplæring*. Tilgjengelig fra: <http://www.uloba.no/kommune/Sider/Tilskudd-til-BPA-opplaering.aspx> (Hentet: 9. 11.2016)